TRAKYA DESTANI

TALİBİ COŞKUN

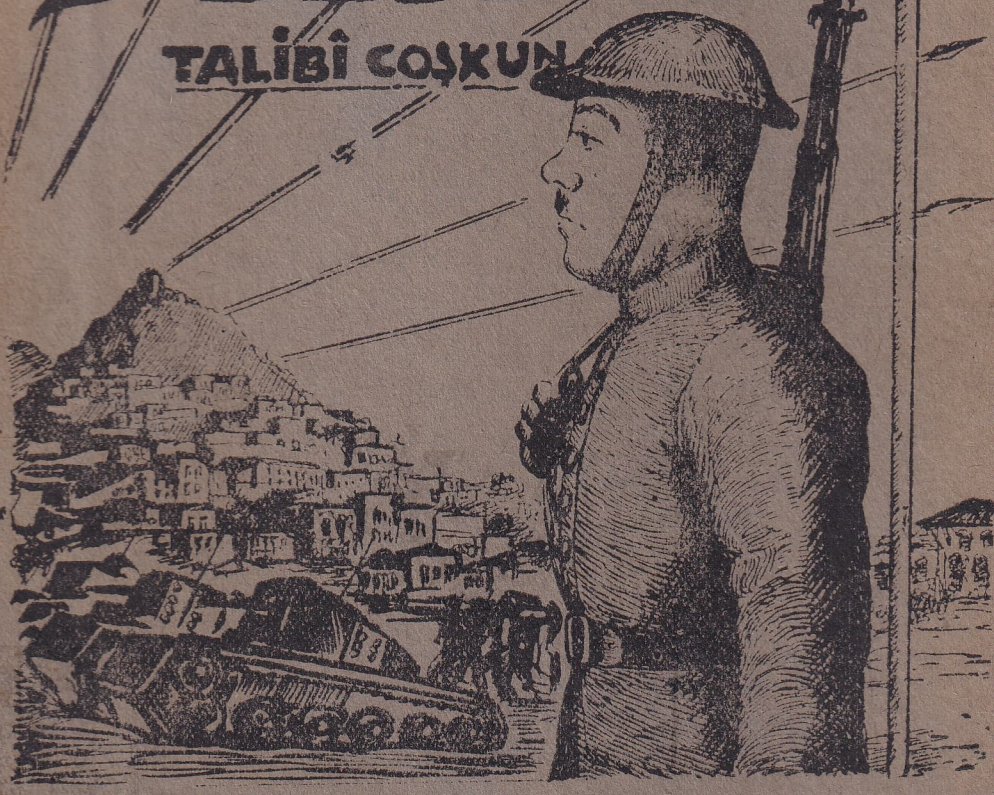

ANKARA
ÇANKAYA MATBAASI
1 9 4 4

4924
4924
Trakya Destanı.

Kayıt No. 4924
Tasnif No. T811.317

TALİBİ COŞKUN HAKKINDA

1904 yılında Şarkışla'nın Tomus köyünde doğmuş olan Tâlibi, zamanımızın kuvvetli halk şâirlerindendir.

Kolaylıkla ve bol eser vermesine imkân veren doğurgan bir ruha sahip olduğu görülmektedir. Bu nokta, çok zaman kendisini sürlerinde, şekil ve mana bakımından itinasızlığa götürmekte ise de, şimdiye kadar neşrettiği «Talibî Coşkun ve Keklik Emine»» «Talibî'den seçme Parcalar» «Büyük Ölüm Acısı» «Ankara Destanı» «Zelzele - Seylâp Destanı» gibi eserlerinde yer yer lirik ve çok kuvvetli parçalara raslanmaktadır.

Bu saydığımız eserleriyle Talibî, zamanımızda devrini en iyi aksektiren bir halk şairi olmak vasfını gösteriyor.

«Büyük Ölüm Acısı» nda, büyük Atatürk'ün ölümiyle duyduğu derin acıyı samimî bir ifadeyle anlatmıya, «Zelzele - Seylâp Destanı» nda, son zamanlarda yurdumuzun uğradığı tabii felâketler karşısında bütün bir milletin duyduğu ıstıraba tercüman olmıya çalışmıştır. «Ankara Destanı» nda ise Talibî, tatlı bir dille, Gazi Çiftliği, Barajı, Parkları, «bahçeleri, çiçeklerinde bütün bir baharı taşıyan ağaçları ve sevgililer» i, Yenişehir'i, eski Ankara'sı ve ev derdi ile Ankara'yı anlatmaktadır.

Tâlibî'de hiciv, onun lirik tarafından daha üstün bir sanat vasfı halinde görülmektedir.

Hicve pek zarif bir sanat güzelliği verebilen sanatçılığı, keskin ve iğneleyici zekâsı, onun hiciv alanında kolayca ve oldukçe ustalıkla at oynatmasına imkân vermektedir.

Bu kitapta, onun askerlik hayatında, kolaylıkla ve bir anda söyleyiverdiği övüşleri yanında, yine ayni kolaylıkla söylenmiş zarif ve iğneleyici hicivleri bulunmaktadır.

Kemal OR

Trakya Destanı

Bu eserinde Tâlibî - 1940 yılında ihtiyat askerliği sırasında Trakya'da vatan sınırlarını beklerken edindiği intibaları, millî ve vatani duygularını anlatmaktadır.

Bu şiirleri irticalle ve bir ande söylemiş, sonradan tesbit edilmiştir. aşağıdaki şiiri Sarayiçi tâlim yerinde Teğmen ve asker arkadaşlarının isteği üzerine söylemiştir.

Bu yolda koşalım ihtiyat erler.
Sarsılmaz yıkılmaz bize Türk derler.
Din için harb etti çok Peygamberler.
Buna inanırız imanımız var.

Çağırmışlar bizi silâh başına.
Tanrı kuvvet versin vatandaşına.
Sıtk ile koşalım düşman peşine.
Bu vatan aşkına heycanımız var.

4924

Bende asker oldum Trakyada.
Cephelere doldu topçu piyade.
Yer yüzünde şerefimiz ziyade.
Gökte yıldızlardan akranımız var.

Silâh elde hazırlandı alaylar.
Zafer nişanını taktı subaylar.
Asker ile doldu çimenli çaylar.
İntikam alacak zamanımız var.

Bu yolda giynelim kuvvetli kisbet.
Allahım düşmana vermesin fırsat.
Kim bilir ne yola ayrılır kısmet.
Bu vatan uğruna bir canımız var.

Kalbimde gayret var yardımcım allah.
Kolumda kuvvet var yorulmam vallah.
İmanım islamdır amentübillah.
Ayetle yazılı fermanımız var.

Dinimiz kuvvetli göksümüz gürdür.
Adımız andımız sözümüz birdir.
Bu yolda çalışan pek fedakârdır.
Atanın göksünde nişanımız var.

Yolmudur cızıdan dışarı çıkmak.
Kabına sığmayan düveller ahmak.
Kahraman İnönü hem Feyzi çakmak.
Ne büyük harbiye erkanımız var.

Vatan kalbimizin gonca gülüdür.
Kimse uzanamaz Türkün malıdır.
Bu vatana yan bakanlar delidir.
Pençesi kuvvetli arslanımız var.

Çok nam kazanır bu yolu tutanlar.
Vatanda kahraman çok zabitanlar.
Yunan harbindeki şehit yatanlar.
Düşmanda intikam bir kanımız var.

Asker oldum ben ayrıldım elimden.
Vatanın silâhı düşmez elimden.
Ben kahraman Türk'üm korkmam ölümden.
Şehitler semtinde mezarımız var.

Anam beni vatan için büyüttü.
Kucağında seve seve uyuttu.
Vatana millete emanet etti.
Sıtk ile çalışak vicdanımız var.

Bu yolda görelim vatandaşını.
Küçükten keselim yılan başını.
Ele virmiyelim türk kardaşını.
Dostumuzdan fazla düşmanımız var.

İşte budur bir Türkoğlunun sözü.
Elimde silâhım alnımda yazı.
Ölürsek şehitiz öldürsek gazi.
İnayet allahtan ihsanımız var.

Tâlibî Çoşkun'dur hakikat sözüm.
Gezsem şu vatanı yorulmaz dizim.
Güvenmen düveller bu toprak bizim
Ne kadar şerefli vatanımız var,

Bir gün talim yerinde Tâlibî Coşkun'un hatırını soran subaylardan: Yuzbaşı nasılsın şair iyi talim yapıyormusun, halinden mamnunmusun? diyor. Talibi de çok iyiyim vatani vazifeye seve seve koşarak geldim. Yalnız emir subayı Hamdi bey beni ayak taliminde çok yoruyor, diyor. Binbaşıda gülerek şair öyle ise şu Hamdi beyi Hicv et diyor. Orada hazır bulunan Hamdi bey beni hicv edene kadar harbin sebebcisi Alman-

yayı hicv etsin diyor. Talibi bunun üzerine aşka gelerek karargâhdan başlayup bütün dünya devletlerini hicv ediyor.

Emir subayına ziyaretim var.
Gönül arzuladı geldim rahına.
Edirne 54 Topçu alayı.
Askere duhulüm karargâhına.

Bu ellere düştü benim kısmetim.
Dini bir uğruna geçti fırsatım.
Bu vatana feda olsun hizmetim.
Elimizde hazır vatan silâhı.

Yolumuz doğrudur varmı yanıltan.
Sıtkı çalışalım canı gönülden.
Hulusu bir kalbden ikrarı dilden.
Bize dolaşmasın düşman tuzağı.

Siyasette süslü Rus kazagı.
Çekiliyor Alamanın kızağı.
İngiliz yollara kurmuş tuzağı.
Hiç beyaz olurmu düşman siyahı.

Alamanya birden ayağa kalktı.
İpti lehistana parmagı taktı.
Otuz milyonluk bir düveli yıktı.
Zalime kalırmı mazlumun ahı.

Fransız söyliyor İngiltereye.
İtalyan askerin çeksin geriye.
Sonra cendekleri dolar dereye. (*)
Akşamdan ölür görmez sabahı.

Rus derki Rumanya hazırlan harbe.
Korkarım başına takarlar torba.
Sana içirirler bir kanlı çorba.
Kırmızı yaparsın kara çanagı.

Amerika devleti hazırlık gördü.
Macaristana çok metanet verdi.
Hindistan postunu altına serdi.
O sulh masasına koydu surahi.

Alamana karşı koydu Fransız.
Mağlup oldu tayyaresiz tirensiz.
Yalnız kaldı yoldaşsız yarensiz.
Kendi kafasını yardı çomağı.

Acemlerde hazır durur kıyıdan.
Şimdilik ses yoktur Yunan dayıdan
Askerini, milletini büyüten.
Rahat duran millet yemez köteği.

(*) Cendek düşman ölüsüne denir.

Rus derki harb isterim boyuna.
Bir gürz atacağım Çemberlayın'a
Habeşi atalım bir yan oyununa.
Onlarda giysin kanlı gömleği.

Sırplara söyleyin meydana çıksın.
Çakalı boğmasın arslana baksın.
Ufak tefek düvel aradan kalksın.
Başları yemesin demir deyneği.

Biz Türküz düvellerin üstüyüz.
Düşmana düşmanız dostun dostuyuz
Biz arslanız her milletin aslıyız
Bizi er yaratmış takdir ilâhî.

Kimi deniz ister kimisi kara.
Kimi toprak ister kimisi para.
Kimi gen'e çıkar kimisi dara
Eksik olmaz düvellerin nizaı.

Bu şiir okunup alkışlandıktan sonra Talibinin resmini çekiyorlar. Talibi coşkun aşağıdaki şiirile de 54 üncü Topçu alay komutanı Hakkı Tuncayın hizmetlerini ve askerliğini övüyor.

Edirne 54 Topçu alayı.
Topçu Fedakârı kahraman albayı.
Alaylar içinde Hakkı Tuncayı.
Vatana bin türlü hizmetlerin var.

Cephelerde gördün her bir savaşı.
Ey vatan perveri zafer güneşi.
Çalışkan yetişti her vatandaşı.
Orduya bin hizmet gayretlerin var.

Binlerce yetirdin topçu neferi.
Hemi hazeride hemi seferi.
Topçu alayının bir emektarı.
Çalışkan erlerin evlatların var.

Dürbün açıp hedefleri görürsün.
Nışan alıp zaviyeler verirsin.
Kahramanca her cepheye yürürsün.
Hak yardımcı olsun nusretlerin var.

Bilmeyenler harbi kolay sanıyor.
Avrupayı ateş almış yanıyor.
Biz topçuyuz bizi dünya tanıyor.
Muzaffer ordumuz kıymetlerin var.

Asker oldu görün Talib Coşkun'u.
Bu zavallı Eminenin düşgünü.
Vatana bağlamış en son aşkını.
Çalış türk oğlusun nisbetlerin var.

Sarayiçin'de hicivleri, koşmaları, türkülerile bütün asker ocağını ve büyükleri neş'elendiren ve coşturan Tâlibî Coşkun koğuşuna dönünce hemşehrilerinin ve arkadaşlarının başka yerlere gittiklerini öğreniyor. Bu hale çok canı yanan ve efkârlanan Tâlibî Coşkun yüreğinin acılarını ağlayarak dökmeğe başlıyor.

Koguş nöbetçisi bana haber ver.
Aslı belli arkadaşlar nicoldu.
Beni burda koyup nere gittiler.
O gıballı arkadaşlar nicoldu.

Nasıl dağıtmışlar bu neferleri.
Memleket evladı hemşehrileri.
Her köşede belli yatak yerleri.
Gurbet yollu arkadaşlar nicoldu.

Dayanamam tehammüle sabıra.
Koguş dönmüş bir karanlık kabire.
Kimi alaya gitmiş kimi Tabura.
Hasret yollu arkadaşlar nice oldu.

Kimi derin düşünür daldırırdı.
Kimi seslenir türkü kaldırırdı.
Kimisi şaka yapar güldürürdü.
Tatlı dilli arkadaşlar nicoldu.

Akşam olur derdimizi yanardık.
Sabah olur şansımızı sınardık.
Anayı babayı her gün anardık.
Hasret yollu arkadaşlar nicoldu.

Kimi mektup bekler kimi tezkere.
Kimisi der gelmeseydim askere.
Kimi dertli dayanamaz efkara.
O zavallı arkadaşlar nicoldu.

Hepimizde bir bahçenin gülüyüz.
Ayrı değil bir selvinin dalıyız.
Ay yıldızlı al bayrağın alıyız.
Çelik kollu arkadaşlar nice oldu.

Tâlibî der tükenmez efkârımız.
Bu vatana feda olsun varımız.
Şarkışla toprağı doğum yerimiz.
Aslı belli arkadaşlar nicoldu.

Tâlibî Coşkun'u asıl şâir eden ve onu yıllarca gurbet ellere düşüren dayısının kızı Keklik Eminedir. Bütün arzu ve çabalamalarına rağmen keklik emineyi alamayan Talibi onu hala büyük bir aşkla sevmektedir. Bir gün düşünde sevgilisini görüyor. Uyandıktan sonra şu güzel mektubu gönderiyor.

Aldım kalemi başladım harfe.
Yare mektup koydum gümüşten zarfa
Felek yollarımı düşürdü sarpa.
Mektubum o yardan bir haber getir.

Eminem Yollara kolcu bekitsin.
Gözlerinden kanlı yaşlar akıtsın.
Seni gizli bir adama okutsun.
Mektubum o yardan bir haber getir.

Mektubum sende gör Tonus elini.
Sıkıca tut nazlı yarin elini.
İyice sor hatırımı halini
Mektubum o yardan bir haber getir.

Yarım gelsin postaları yoklasın.
Alıp mektubumu bir yol koklasın.
Söylemesin sırlarımı saklasın.
Mektubum o yardan bir haber getir.

Postabaşı mektubumu haval - et.
Mektubum sen durma doğru yare git.
Selâm söyle hatırını süal et.
Mektubum o yarden bir haber getir.

Rüyamda gördüm ki hasta yatıyor.
Seherde uyandım şafak atıyor.
Gözlerim o yare hasret gidiyor.
Mektubum o yardan bir haber getir.

Keklik eminem kendini üzdümü.
Hilâl gibi kaşlarını süzdümü.
Benim mektubuma cevap yazdımı.
Mektubum o yarden bir haber getir.

Tâlibî der otlar kabarmadımı.
Kızlar bana çiçek koparmadımı.
Zırıl yusuf daha gebermedimi.
Mektubum o yarden bir haber getir.

Yüzbaşının emrine rağmen Talibiyi zorla tımara sokuyorlar. Bunun üzerine Talibi şu şiirleri yazıyor. Bu şiir yüzbaşının çok hoşuna gittiğinden şairi bir daha tımara sokturmaz.

Nöbetçi onbaşısı der yap şu tımarı.
Suratına hazırladım şamarı.
İyice temizle kara himarı.
Kırbaç vurur ellerini kırarım.

Huylandırma şu hayvanı okşala.
Tımar eyle her yerini kaşağla.
Gebre bastır yanlarını fırçala.
Noksanını sonra senden sorarım.

Kimi zati binek kimisi mîri.
Kiminin gövdesi deveden iri.
Kimi ileri durur kimisi geri.
Kendime göre bir hayvan ararım.

Sabah erken asker tımara başlar.
Tavlaya girerken hayvanlar kişner.
Sakın kadanalar adamı dişler.
Azılı hayvandan gayet korkarım.

Kimi eski hayvan kimisi acar.
Kimi yerli malı kimisi macar.
Zinciri koparır elinden kaçar.
Onun için bu tımardan bıkarım.

Tavlanın dolusu atlar düzülü.
Künye defterinde ismi yazılı.
Kimi gayet uslu kimi azılı.
Ben atımın perçemini tararım.

Tâlibî erken tımara koşuyor.
Tımar edip hayvanını okşuyor.
Topumuzu cephelere taşıyor.
Ben topçuyum vazifeme bakarım.

Bir gün Edirnede gezerken bir bakkal dükkânına işi düşen Talibi Coşkun bakkalın kızına gönül düşürüyor.

Dükkânına vardım neler satıyor.
O beyaz elleri elma tartıyor.
Kız seni gördükçe ömrüm artıyor.
Beni ırmak gibi coş ettin güzel.

Atviye başladı bana gülmeğe.
Yanakları benzer yanıl elmaya.
Sen alıp satmayı baş ettin güzel.

Evvel elma tarttı sonra kirazı.
Yüzüne bakmadan durdu terazi.
Göksünün üstünde alsam mırazı.
Kaşını oynattın göz ettin güzel.

Oturdu masaya defteri açtı.
Göğsünün şavkisi kalbime düştü.
Eğil bir öpeyim yüreğim geçti.
Bu kadar cilveyi naz ettin güzel.

Alış veriş yapar paralar bozar.
Kaşını oynatır kirpiğin süzer.
Edirnede yoktur böyle bir güzel.
Huri gılmanları eş ettin güzel.

Atviye çok sever alış verişi.
Evvel lira bozar sonra kuruşu.
Dükkânın önünde gerdan kırışı.
Benim bir derdimi beş ettin güzel.

Gökteki güneşe benzer siması.
Cennette huriden almış teması.
Şimdi sensin bu kalbimin aynası.
Karanlık dünyayı ışıttın güzel.

Çiçekten naziksin gülden narinsin.
Şekerden tatlısın candan şirinsin.
Ümidim var güzel benim yarimsin.
Divane gönlümü hoş ettin güzel.

Atlara binmiş talime giderken Tâlibî Coşkun tanımış olduğu kızlardan bir kaçının yol üzerinde bir evde süpürge bağladıklarını görüyor. Güzele sevgiye vurgun olan şair gönlünü onlara veriyor.

Birisinin diş yeri var yüzünde.
Birisinin çapkınlık var gözünde.
Üç güzel bir pencerenin ağzında.
Oradan bir elma gösterin kızlar.
Bende Edirnede askerim kızlar.

Üç kız oturmuş süpürge bağlıyor.
Giden yolcuları yoldan eğliyor.
Gönlüm seviniyor kalbim ağlıyor.
Sizden bir hediye isterim kızlar.
Bende edirnede askerim kızlar.

Kara kızın hilâl gibi kaşları.
Pencereden bakan dudu kuşları.
Sizi seher vakti seslerim kızlar.
Bende Edirnede askerim kızlar.

Birisinin beyaz örtü başında.
Birisinin kalem oynar başında.
Biri hayalimde biri düşümde.
Benim sizde kaldı nazarım kızlar.
Şimdi Edirnede Askerim kızlar.

Sarı kızın saçına bağlanayım.
Kara kızın koynunda eğleneyim.
Üçünüzün biriyle evleneyim.
İnanın sözüme bekarım kızlar.
Bende Edirnede Askerim kızlar.

Ayna tuttum pencerenin içine.
Şevki düştü sarı kızın saçına.
Selâm söylen güzellerin üçüne.
Tâlibî der: arttı efkârım kızlar,
Bende Edirnede eskerim kızlar.

Trakya umum müfettişi General Kâzım Dirik Tâlibî'nin şöhretini duyunca onu karargâhına çağırır. Tâlibî Coşkun Kâzım Diriğin evinde bir kaç gün misafir kalıyor. Bir gün Kâzım Dirik Tâlibiye şair sana bir mevzu vereyim. Sen bunu destan haline getir. Diye bundan sonra balkan harblerinde bulunmuş İsmail çavuşu Talibiye tanıtıyor. Bu harbin bütün acı anlarını ağlayarak hikâye edeni dinledikten sonra bu destanı söylemiştir. Bu destanın maalesef büyük bir kısmıda kayıp olmuştur.

Eski Balkan Harbine Ait

Balkan harbi çetin bir savaş idi.
Cepheler görünmez her yer kış idi.
Silâhlar döküldü, eller üşüdü.
Karlara karıştı hep eldivenler.

Hastalar döküldü ilâç yetmiyor.
Süngü yareleri derin bitmiyor.
Karlar çok yağdı eller tutmuyor.
Yolların üstünde öldü hayvanlar.

Rusun eskeri geldi dayandı.
Şu zalim Balkanlar ona güvendi.
Edirne şehri alkana boyandı.
Cendek ile doldu bütün ormanlar.

Otuz bin eskeri aldılar esir.
Eski paşalarda çok idi kusur.
O zaman millette oldu isyanlar.

Askeri düzdüler Saray içine.
Başları taktılar süngü ucuna.
Perçemler dolaştı çınar ağacına.
Çok oldu açlıktan ölüp yitenler.

O zaman var imiş vatan haini.
Kendi askerine yapmış oyunu.
Bir liraya satmış yarım tayını.
Açlıktan kırılmış o tatlı canlar.
Onmasın, mahvolsun zalim Balkanlar.

Hiç kimse görmedi böyle zaferi.
Kurşuna dizdiler her bir neferi.
Tanrı kayıp etsin zalim küffarı.
Tarihe yazıldı kanlı fermanlar.
Onmasın mahvolsun zalim Balkanlar.

Askere bakmamış seyip etmişler.
Zafer kazanmamış kayıp etmişler.
Düşmanlara karşı ayıp etmişler.
Azalmış memleket diyen insanlar.
Onmasın onmasın zalim Balkanlar.

Enver paşa kolu geldi ulaştı.
Cepheler dağıttı ateşler saçtı.
Bozuldu düşmanlar geriye kaçtı.
Düşmanı ileri sürdü arslanlar.
Kahrolsun kayıp olsun zalim Balkanlar.

Dönderey Allahım kılıcı dönder.
Şu sefil millete bir sahip gönder.
Türkler şehit oldu gâvurlar mundar.
Kahrolsun kayıp olsun zalim Balkanlar.

Kanlı savaş oldu geçti o günler.
Ayaklar altında kaldı zebunlar.
Tarihten silinmez o yüce şanlar.
Sahip diye gitti o tatlı canlar.

Meriç coşkun akar, bir kanlı ırmak.
Yolmudur sahipsiz askeri kırmak.
Yoncaya dolaşmış kınalı parmak.
Ne etti bize yavuz düşmanlar.
Kahrolsun kayıp olsun zalim Balkanlar.

Şehit kanlarını suya kattılar.
Bir askeri kırk paraya sattılar.
Sahip diye kan ağladı meydanlar.
Kahrolsun kayıp olsun zalim Balkanlar.

Tunca ırmağını erken geçmeli.
Meriç ırmağından bir su içmeli.
Zalim Bulgarlara ateş saçmalı.
Kanlı savaş oldu geçti zamanlar.
Onmasın onmasın zalim Balkanlar.

Edirneden gelir şehitler sesi.
Cephede can verir yiğitler hası.
Kaşının üstüne düşmüş al fesi.
Burma bıyığına akmış al kanlar.
Onmasın onmasın zalim Balkanlar.

Edirnedir şehitlerin düşeği.
Bozulmuş geliyor osmanlı uşağı.
Elinde mavzer belde fişeği.
Dini bir uğruna ölen arslanlar.
Kahrolsun kayıp olsun zalim Balkanlar.

Validem ara bul oğlun hangisi.
Tazelensin şu bağrının yankısı.
Sırtında çantası elde süngüsü.
Canını bu yolda satan yavrular.
Vatan kucağına yatan yavrular.

Geri durun ben oğlumu göreyim.
Yatan şehitlere kurban olayım.
Çelik kollarına perçem dolayım.
Çimenlere aktı kanlar vay vay.
Pek ucuz satıldı canlar oy oy.

Vatanın uğruna can verdim ana.
Sütünü emdim ben kanakana.
Dünyada hakkını helal et bana.
Çok oldu bu yolda ölenler vay vay.
Sağ olsun geride kalanlar oy oy.

Asker yarım gitti Kırklarelin'e
Çavuş oldu geçti manga koluna.
Kaynana bir mektup yolla oğluna.
Askerimi arzuluyorum vay vay.
Daha yolunu gözlüyorum oy oy.

Büyütsünde çepkenimi geyitsin.
Ağlatmasın yavruları avtusun.
Yetim kalan kuzularım vay vay.
Kara imiş yazılarım oy oy.

Ben kocamın günlerini sayarım.
Yuva yapar cücüğünü yayarım.
Aklarımı karalara boyarım.
Öksüz kalan kuzularım vay vay vay.
Kara imiş yazılarım oy oy oy.

Çifti koşup ben tarlaya yürüyüm.
Seferberlik askerinin yarıyım.
Yetimler anası bir dul karıyım.
Öksüz kalan kuzularım vay vay vay.

Eski mevzi edirnenin üzeri.
Cephelerde belli şehit mezarı.
Yavrulara değmiş düşman nazarı.
Bu vatan uğruna ölen arslanlar.

Ezelden kazmışlar bu mevzileri.
Dolmuş edirnenin çöl yazıları.
Burada harb etmiş ana kuzuları.
Cepheleri almış o zabıtanlar.

Eski harb bayrağı burda dikilmiş.
Kafalar kesilmiş kanlar dökülmüş.
Düşman korkusundan geri çekilmiş.
Sonra bu ellerden kaçmış Yunanlılar.

Edirne kurtulmuş nice zulumdan.
Eserleri kalmış Sultan Selim'den.
Daha düşman bırakmıyor dilinden.
Hiç unutmaz bunu ölüp yitenler.

Meşhur camileri Mimar Sinan'ın.
Tarih binaları buna inanın.
Nazarı var bulgar ile yunanın.
Boşa güvenmesin kahbe düşmanlar.

Türklerin büyük bir ümidi varki.
Sonradan bir sahip gelecek görki.
Şimdi düveller görsün Atatürkü.
Kahraman türkoğlu yıldızın parlar.
Her zaman arslansın hem göksün gürler

Bende ne söyleyim sultan Reşada.
Kınalı beşikler kaldı köşede.
Cumhuriyet gerek asker yaşata.
Kahraman türkoğlu yıldızın parlar.
Arslandır yüreğin hem göksün gürler.

Çıkarttın karayı akları giydin.
Karanlık kayıp oldu gözlerin aydın.
Kahraman türkoğlu yıldızın parlar.
Arslandır yüreğin hem göksün gürler.

Cumhuriyet devrini var etti yoktan.
Saltanat devrini düşürdü tahttan.
Milleti kurtardı hep karanlıktan.
Kahraman türkoğlu yıldızın parlar.
Her zaman arslansın hem göksün gürler

Şairimiz Talibi Coşkun terhis olduktan sonra iş bulurum ümidile istanbulda kalıyor. İstanbulun dış güzelliğine ve şirinliğine hayran olan şairin maddi sıkıntıları yüzünden vaziyet fenalaşıyor. Ve perişan sefil bir halde şurda burda gün geçiriyor. Artık güzel istanbul ona zindan oluyor. Halk evlerine partiye baş vuruyorsada bir fayda edemiyor. Nihayet aşağıdaki hicivleri yazarak tanıdığı yarbay Münir beye sunuyor. Münir bey Talibiye sirkeci sevkiyat konağından bir yer ayırıyor. Günde üç öğün yemeğini de veriyor. Şair daha sonra Ankaraya dönüyor.

Seni meth ettiler görmeğe geldim.
Cihanda yok imiş eşin istanbul.
Seni seven adam zengin olmalı.
Parayı istersin peşin istanbul.

Acarı sattım eskiyi yamadım.
Ben sırrımı kimselere demedim.
Eller gibi kazancını yemedim.
Zehirdir ekmeğin aşın istanbul.

Çınar gibi ağaçların çürüsün.
Yer yarılsın denizlerin kurusun.
Duvarlardan örümcekler yürüsün.
Belâya uğrasın başın istanbul.

Yollardan kesilsin demir rayların.
Denize dökülsün tıramvayların.
Yıkılsın kalmasın o sarayların.
Karışsın toprağın taşın istanbul.

Bir çok zırzop ile dolmuş tenhalar.
Küheylan yerine konmuş köhneler.
Kıyıya köşeye dolmuş kahbeler.
Ne berbat olmuştur işin istanbul.

Kalbimde gönlümde sevgi kalmadı.
On günde on paran nasip olmadı.
Yaptığın işleri düşün İstanbul.

Düşgün vardım bir elimi tutmadın.
Yareli gömlüme derman katmadın.
Her zaman üşüttün bir ısıtmadın.
Yüreğime değdi yaşın istanbul.

Kalabalığı çok, ara vermezler.
Doğru konuşmaya sıra vermezler.
Emeğine bedel para vermezler.
Ne tamahkar için dışın istanbul.

Ne çoğunu gördüm ne de azını.
Ne tadını gördüm nede tuzunu.
Eller gördü baharını yazını.
Beni ırasladı kışın istanbul.

Tâlibî Çoşkun yanıldın, şaştın.
Düz yolu bıraktın dağları aştın.
Gayri aşıkların diline düştün.
Her dala dokandı peşin istanbul.

Son Bahar Hakkında

Son bahar erişti kaldım gurbette.
Şu gelip geçtiğim yollar ağlasın.
Hasretime kavuşmadan ölürsem.
Benim cenazeme eller ağlasın.

Doğru söz söylesem eller kınıyor.
Tehammül eylesem yürek yanıyor.
Her sene dünya bir devir dönüyor.
Bahtı kara gelen yıllar ağlasın.

Bozarmış yaylalar kalkmış sürüler.
Boydan boya ıssız kalmış korular.
Hep kırılmış petekteki arılar.
Toprağa dökülen ballar ağlasın.

Dumanlandı dağlar tutuldu kışlar.
Sular buz bağladı durdu akışlar.
Tüysüz yetim gibi kaldı ağaçlar.
Yaprağı dökülen dallar ağlasın.

Sular çağlamıyor, çiçekler bitmez.
Koyunlar meleşir yabana gitmez.
Bahçeler kurumuş bülbüller ötmez.
Dalından ayrılan güller ağlasın.

Orada yitirdim suna boylumu.
Hep kapanmış hayvanların yaylımı.
Yazılarda gezen mallar ağlasın.

Tâlibî Coşkun der: fikire daldım.
Şaşırdım kendimi gayet bunaldım.
Evimi yalnız bıraktım geldim.
Benim gibi naçar kullar ağlasın.

Talibî Coşkun bu şiirleri muvazzaflık devrine aittir. Talibî yirmi yaşında bir gençken askere çağrılıyor. Şairimiz yirmi yaşına vardığı coşkunluk ve gariplik içinde keklik eminenin o zaman daha taze olan hatırasını yüreğinde eze eze gurbet yollarına düştüğü vakit bu iki ayrılık şiirini söylemiştir.

Seher bülbülüne seyran eyledim.
Girdi bahçesine gül aldı gitti.
Ben fidanlar diktim gülün dermedim.
Kırdı dallarını yel aldı gitti.

Bir name yazdımda aynı gelmedi.
Eyvah gözellerden ahdim olmadı.
Yazdılar künyemi günün kalmadı.
Askerlik bağladı yol aldı gitti.

Yüce görünür Tunusun hüyüğü.
Başında gezer küçüğü büyüğü.
Kovaladım bir kınalı geyiği.
Ben avında gezdim el aldı gitti.

Hüyüğün yüzüde ufacık taşlı.
Güzeller gezivor hep altın başlı.
Sıladan ayrıldım gözlerim yaşlı.
Beni gurbet ele yol aldı gitti.

Kulak verin Tâlibî'nin sözüne.
Ah ettikçe yaşlar dolar gözüne.
Bir gemi yaptırdım derya yüzüne.
Fırtına vurduda sel aldı gitti.

Yine gurbetten yol göründü gözüme.
Daima ah ederek ağlar giderim.
Hısım akrabalardan ayrılırken.
Şu kara bağrımı dağlar giderim.

Yanlarım pek ağrır döşeksiz yatsam.
Bülbül olup vatan üstünde ötsem.
Her nekadar gurbet ellere gitsem.
Gönlümü sılaya bağlar giderim.

Sılanın etrafı bir çayır çimen.
Geri gelip göreceğimiz güman.
Şu gurbet ellere gittiğim zaman.
Coşkun sular gibi çağlar giderim.

Boynuma takıldı çanta kayışı.
Gelsin helallaşak hem konu komşu.
Yarimin verdiği bergüzar poşu.
Gözümün yaşını siler giderim.

Nişan aldım karşıdaki kaleyi.
Bir hedefe attım elli daneyi.
Gayetten şanlıdır topçu alayı.
Cehd edin kardeşler meydan bizimdir.

Toplarımız dağı deler yel gibi.
Şehit olanımız düşer gül gibi.
Türk askeri kan akıtır sel gibi.
Çalışak kardeşler meydan bizimdir.

Askerler elinde silâhın yağlar.
Düşmanın askeri korkudan ağlar.
Kafalar kesilir kanları çağlar.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Çalışkan yurttaşlar vatan bizimdir.

Topçu askeriyiz şerefimiz var.
Meydanlar içinde hedefimiz var.
Vatana kuvvetli hizmetimiz var.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Çalışkan yurttaşlar vatan bizimdir.

Türk şanlıdır bu cihanda seslenir.
Ordumuz geçerken dağlar seslenir.
Düşman bu toprağı bizden kıskanır.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Toplarımız hedeflere atılır.
Dağlar sada verir kulak tutulur.
Düşman askerleri öne katılır.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Nefer erken kalkar topları koşar.
Yüzbaşı, binbaşı hep öne düşer.
Bu kuvvet varken millet hür yaşar.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Atlar hazırlanır topçular biner.
Askerlik yapmayan dünyayı neyler.
Dağlar hep sarsılır topraklar kaynar.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Endaha başladı batarıyalar.
Bütün parçalandı taşlar kayalar.
Bir hücumda bin düşmanı kovalar.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Mevzilere girdi büyük obüsler.
Atılan mermiler dünyayı sesler.
Ağlayor düşmanlar gülüyor dostlar.
Cahd edin kardeşler meydan bizimdir.
Kahraman yurttaşlar vatan bizimdir.

Şair bir gün hemşehrisi Mahmut çavuşun daveti üzerine birinci bölüğün koğuşuna gidiyor. Ve orada şu parçaları söylüyor.

Birinci bölüğün dardır koğuşu.
Neferler yatar döğüşü döğüşü.
Hiç kimse dinlemez Mehmet Çavuşu.
Boynunu bükmüşte bakar geriden.

Neferler çavuşa vermez amanı.
Hep dökülmüş şiltelerin samanı.
Tavana çekilmiş tozu dumanı.
Yastıkları fırlar çıkar geriden.

Başçavuş derki oturman kalkın.
Koğuş temizliğine dikkatli bakın.
Zâbitler gelirse görmesin sakın.
Onlar vaziyete bakar geriden.

Vatana iyi hizmet yapan büyülür.
Yanbakan adamın gözü oyulur.
Akıllı uslu askerler yeğilir.
Talibî canını sıkar geriden.

Zübeyir isminde bir sıhhiye onbaşısı asker Tâlibî'nin saçlarını kestirmesi için zorlar. Talibi saçlarını kestirmek istemez. Nihayet sabrı kalmayup Zübeyir onbaşıyı hicv eder.

Zübeyir gelir saçlıları beller.
Yazar künyesini doktora yollar.
Ben ısrar ettikçe başını sallar.
Söz kabul eylemez örülür gider.

Zübeyir tutuşur saçın cenğine.
Yüksek kafa tutar bakmaz enğine.
Berbere çağırır gelsin makine.
Kestirir saçları serilir gider.

Zübeyir olmuş başların polisi.
Saçlardan yaptırır bir yan halısı.
O zamanlar olur Konya valisi.
Bakın ne kadarda kurulur gider.

Başımda saç ibrişim gibi ıplar.
Gördükçe Jübeyir göklere hoplar.
Çarşıda pazarda yakamı toplar.
Kaldırır şapkayı darılır gider.

Tâlibî sözünde bulur lezzeti.
Hiç bulunmaz merd adamın kıymeti.
Nidersin dünyada saçı zineti.
Bir gün can cesetten ayrılır gider.

Tâlibî Coşkun yüzbaşıdan izin alarak çarşıya gitmek istiyor. Nöbetçi onbaşısı şairi bırakmaz. Tâlibî efkârlanarak halinden şöyle sızlanır.

İntizar eylerdi validem bana.
Gör ne azab etti ahu zar beni.
Üç yıldır ayrılık narına yandım.
Yaktı bu hasretlik aşikâr beni.

Küheylana binsem gitmez yorulur.
Kale hisar yapsam tutmaz devrilir.
El attığım dallar kökten kırılır.
Elbette ondurmaz intizar beni.

Tâlibî yem murat almam dünyada.
Cezalı yazdılar beni künyede.
Vilâyetim Sıvas, kendim Konyada.
Diyar diyar attı rüzigâr beni.

Yüzbaşı Tâlibiyi manej muallimi yapar. Coşkun askerleri idare etmekten ve söz anlatmaktan pek yorulur. Ve yüzbaşısına dert yanar. Haydi bakalım şair yine sana iş düştü deyince Tâlibî de hemen şu mısraları söylüyor.

Türk evlâdıyız memleket bizim.
Çalışak vatana meydan diyerek.
Üstümüzde nazır sevgili Gazi.
Besliyor bizleri merdan diyerek.

Yıkılmış yollara köprü kuralım.
Düşman kapısına kilit vuralım.
Talim edip harbe hazır duralım.
Aksın alkanımız cihan diyerek.

İsmi Hayri Bey kendi yüzbeşi.
Üç yere tertip etti maneji.
Ethem onbaşı muallim başı.
Ağlıyor neferler yaman diyerek.

Kumanda geliyor kolbaşı yürü.
Kadanalar gitmez çekilir geri.
Kimisi yağız kimisi doru.
Yürüt şu hayvanı ceylân diyerek.

Söyleyi söyleyi ağzım yorulur.
Yüzbaşı geliyor bana darılır.
Kimi attan düşer kolu kırılır.
Yerde yuvarlanır aman diyerek.

Sıhhiyeler koşar sırtına alır.
Neferler arkadan mal gibi solur.
Doktor nabzına bakınca bilir.
İstirahat vermez yalan diyerek.

Arkadaşları terhis olduktan sonra Talibi Coşkun acemi efrat içinde yalnız kaldığından koğuştaki bütün yeni askerler şâiri alaya aldılar. Pek çok kızdırdılar. Hele içlerinde Reşadiyeli Ahmet isminde birisi şaire adam akılı musallat olur çok canı yanan ve elemam diyen Tâlibî Reşadiyeli Ahmedi hicvederek onların dilinden kurtulur. Ondan sonra Tâlibî'ye birdaha ilişmezler.

Yine bir emir almış yüzbaşıdan.
Elinde bakracı gelir çarşıdan.
Bir bıyık oynatır güler karşıdan.
Ne yaman sırtarır dişi Ahmedin.

Süzün Reşadiyeli Ahmet süzün.
Belki terhis olacaksın bu güzün.
Bir kaput geyinmiş boyundan uzun.
Karları süpürür peşi ahmedin.

Bir çöl devesine benzer çöğümü.
Sayılmayor parmağının boğumu.
320 dir bunun doğumu.
Daha genceciktir yaşı ahmedin.

Ahmet gördü emirberlik kursunu.
Sonradan çevirdi işin tersini.
Mutfakta devirdi sefer tasını.
Döküldü ekmeği aşı Ahmedin.

Ahmedime yardım eylesin allah.
Sıtk ile diyorum bu sözü vallah.
Yüzünü azdırmış dudağı sallah.
Sürmelenmiş gözü kaşı Ahmedin.

Tâlip Coşkun elin neye ulaşır.
Ettiğin çok ayağına dolaşır.
Günde üç beş somun ile güleşir.
Pehlivana benzer döşü ahmedin.

Talibî bir gün hastalanır hastahaneye düşer. Konya merkez hastahanesinde bu şiiri söyledikten sonra doktor Zeki bey şaire üç ay hava tebdili verir. Tâlibî'de sılasına kavuşur.

Söyleyim aslımı anlasın beyler.
Peygamberi zişan ümmetindenim.
Türkün ismine verildi ervah.
Atamız ademdir şanlılardanım.

Huzuru divana uğradı yolum.
Meclisi irfanda söylemez dilim.
Üçmadım sılaya kırıldı kolum.
Gurbette fakir yollulardan'ım.

Çağlayup akarım bendimi tutman.
Ben yapı taşıyım kenara atman.
Siz beni hariçten adam zan etmen.
Dinimiz bir olan sünnî erdenim.

Yüreğim yaralı aşka dayandım.
Aktı çeşmim alkanlara boyandım.
Sevgili türk ocağında uyandım.
Ta ezeldenberi şanlılardanım.

Tâlibî yürekten yağın eritir.
Babamız düşmandan bizi korutur.
Her devlete bir hükmünü yürütür.
Kahraman evlâdı kinlilerdenim.

Tâlibî Konyada iken mektepli bir kız ile tanışır. Halk şairinin yüreğinde bir aşk uyanır.

Ey melek bakışlım sakın kendini.
Feleğin kahrından bir nazar olur.
Muhabbet güllerin lutf eyle bana.
O vakit bahçeler gülizar olur.

Güzel senden gitmez aşkın sevdası.
Mahşerde görülür bunun davası.
Harab eder bu gönlümün sevdası.
Akibet sonunda intizar olur.

Seçilmiş bir tane güller içinden.
Ayırmışlar hurilerin göçünden.
Bir nışan ver bana sümbül saçından.
Saklarım her daim bergüzar olur.

Söylemez bir kelam durur lal gibi.
Lebbi şekerlenmiş sızma bal gibi.
O güzellik bir gün solar gül gibi.
Yutar kara toprak bir mezar olur.

Talibi der her sözlerim yerinde.
Üç yıldır askerim Konya şehrinde.
Gönlümün sürüru senin kahrında.
Yanar bu vücudum tarumar olur.

Talibî konyadan İzmire dönüyor.

Konyadan yürüdük izmire kursa.
İptida eyleyup başladık morsa.
Okuduk hat nokta oturduk derse.
Çok zekavet geldi bu şirin caha.

Vazifemiz çoktur çalışak müdam.
Olalım mesut çok büyük adam.
Divane gönlüm çeker kaygı gam.
Bilmem nasıl oldu şu fakirhane.

Günlerin birinde indim çarşıya.
Gemiye binipte geçtim karşıya.
Her biri bir güzel çekmiş köşeye.
Çalınır çalgılar saz ve kemane.

İzmir güzelleri parka derilir.
Kıyaktır yosmaları gören vurulur.
Birine söylesem bana darılır.
Derler git asker olma divane.

İzmiri yapmışlar ta kaştan kaşa.
Uzun çarşıları çıkılmaz başa.
Konyada ömrümü geçirdim boşa.
Şad olup çıkmadım ali seyrana.

Akdeniz üstünde döner gemiler.
Çifte minareli meşhur camiler.
Parklarda oturan nazlı hanımlar.
Hayran oldum dudu dilli yarene.

Doktor Zeki bey şaire üç ay hava tebdili verdiği için Tâlibî Konyadan ayrılıyor. Bu şiir işte bu ayrılık günü için söylenmiştir.

Tirene bindimde gidiyom gayri.
Şen ol Konya senden ayrıldım bu gün.
Üç yıl gezdim farımedi bu gönlüm.
Şen ol Konya senden arıldım bu gün.

Karşıdan görünür Sille dağları,
Baharda açılır Meram bağları.
Burcu burcu kokar konca gülleri.
Şen ol Konya senden ayrıldım bu gün.

Konya çarşıları iki geçeli,
Hanımları gezer yüzü peçeli.
Her bir etrafı bağlı bahçeli.
Şen ol Konya senden ayrıldım bu gün.

Konyanın içinde yeşil minare.
Yandı yüreciğim döndü fenere.
Çok dolaştım ben kenardan kenara.
Şen ol Konya senden ayrıldım bu gün.

Alaettinde hanımların merkezi.
İçinde bulunur kürdü çerkezi.
Kimi kara kaşlı kimi kırmızı.
Şen ol Konya sendin ayrıldım bu gün.

Mescidin önünde sedir taşları.
Dede bahçesinde tavus kuşları.
Her bir etrafı paşa köşkleri.
Şen ol Konya senden ayrıldım bu gün.

Tâlibî bir şefkat ve hayır ocağı olan Kızılay'a âit hayranlığını anlatıyor.

Sensin karanlık yerleri ışıtan.
Zindanları aydınlatan Kızılay.
Batmış ocakları görüp eşiten.
Seninle öğünür vatan Kızılay.

Kızılaysın daim yüksekte duran.
Harbe yardım edip hazırlık gören.
Vatana orduya bir kuvvet veren.
Düşmanın ardından yeten Kızılay.

Kızılaysın daim yüksek kalkarsın.
Sönmüş ocaklara çıra yakarsın.
Şehitlerin yuvasına bakarsın.
Sana malum ölüp yiten Kızılay.

Kızılaysın kızılhaçtan üstünsün.
Kırmızı hilalsın gayet süslüsün.
Yardım eden kara günler dostusun.
Düşkünler elini tutan Kızılay.

Ecnebi güvenir kızılhaçlara.
Sen bakarsın bizdeki muhtaçlara.
Işık verin hem dağlara taşlara.
Dünyaya bir şafak atan Kızılay.

Senin zıyan parlatıyor alları.
Seninle ışıyor zafer yolları.
Yas çekipte kara giyinen dulları.
Sen giydirdin beyaz keten Kızılay.

Alkana boyanır dağlar yazılar.
Cephelerde şehit düşer bazılar.
Çok elsiz ayaksız malûl gaziler.
Canını bu yola satan Kızılay.

Magripten doğar maşrıga geçersin.
Kırmızı renkli nurlar saçarsın.
Kilitlenmiş kapıları açarsın.
Memlekete yardım eden Kızılay.

S O N

760.

320

Halk Şairi *Tâlibî COŞKUN*

Fiyatı : 65 Kuruş